Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2026/1545

17.7.2026.

PADOMES LĒMUMS (ES) 2026/1545

(2026. gada 29. jūnijs),

ar ko nosaka pasākumus, kuri nepieciešami, lai izpildītu Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību pievienoto Protokolu Nr. 37 par EOTK līguma izbeigšanās finansiālajām sekām un par Eiropas Ogļu un tērauda pētniecības fondu, un atceļ Lēmumu 2003/76/EK

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Protokolu Nr. 37 par EOTK līguma izbeigšanās finansiālajām sekām un par Ogļu un tērauda pētniecības fondu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, un jo īpaši tā 2. panta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu ([1]),

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līguma termiņš saskaņā ar tā 97. pantu beidzās 2002. gada 23. jūlijā. 2002. gada 24. jūlijā Eiropas Ogļu un tērauda kopienas (EOTK) aktīvi un pasīvi tika nodoti Eiropas Kopienai.

(2) Saskaņā ar Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību pievienoto Protokolu Nr. 37 par EOTK līguma izbeigšanās finansiālajām sekām un par Eiropas Ogļu un tērauda pētniecības fondu ("protokols") EOTK aktīvu un pasīvu tīro vērtību, kāda tā ir EOTK bilancē, uzskata par aktīviem, kas paredzēti pētniecībai ar ogļrūpniecību un tēraudrūpniecību saistītās nozarēs, turpmāk "likvidējamā EOTK" un pēc EOTK likvidācijas pabeigšanas – "Ogļu un tērauda pētniecības fonda aktīvi" (kopā "aktīvi").

(3) Protokolā ir arī paredzēts, ka ieņēmumi no aktīviem, ko dēvē par "Ogļu un tērauda pētniecības fondu" (*RFCS*), saskaņā ar protokolu un uz tā pamata pieņemtajiem aktiem ir jāizmanto tikai tādai pētniecībai, ko veic ar ogļrūpniecību un tēraudrūpniecību saistītās nozarēs, bet kas nav paredzēta pētniecības pamatprogrammā.

(4) Padome 2003. gada 1. februārī pieņēma Lēmumu 2003/76/EK ([2]), kurā izklāstīti protokola īstenošanas noteikumi.

(5) Jau vairākus gadus gūto ieņēmumu vērtība, kas piešķirti ogļrūpniecības un tēraudrūpniecības pētniecības projektu finansēšanai, zemo procentu likmju dēļ samazinās, un aktīvi nerada pietiekamus ieņēmumus, lai finansētu pašreizējo ikgadējo *RFCS* piešķīrumu 111 miljonu EUR apmērā uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kā noteikts Lēmumā 2003/76/EK. Tāpēc, 2022. un 2023. gadā radušos zaudējumu rezultātā, 2024. un 2025. gadā uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus tika pilnībā finansēti no aktīvu pārdošanas. 2026. gadā un, iespējams, arī turpmākajos gados no gūtās peļņas varēs segt tikai daļu no ikgadējā piešķīruma, un nav sagaidāms, ka tā būs pietiekama, lai nodrošinātu jēgpilnas darba programmas finansēšanu.

([1]) 2026. gada 16. jūnija piekrišana (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).
([2]) Padomes Lēmums 2003/76/EK (2003. gada 1. februāris), ar ko nosaka pasākumus, kuri nepieciešami, lai izpildītu Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienoto Protokolu par EOTK izbeigšanās finansiālajām sekām un par Ogļu un tērauda pētniecības fondu (OV L 29, 5.2.2003., 22. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2003/76(1)/oj).

(6) Cenšoties stiprināt Savienības tēraudrūpniecības nozares konkurētspēju un aizsargāt nozares nākotni, Komisija savā 2025. gada 19. marta paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Eiropas Tēraudrūpniecības un metālrūpniecības rīcības plāns" paziņoja, ka tā ierosinās vispārēju *RFCS* reformu, lai vienkāršotu un vēl vairāk paātrinātu investīcijas tēraudrūpniecības pētniecībā. Šādam paātrinājumam būtu jāatspoguļo nozares vajadzības.

(7) Enerģētikas pārkārtošana no fosilajiem energoresursiem, jo īpaši oglēm, pašlaik ir izaicinājums, jo īpaši saistībā ar nepieciešamību nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos, īpaši nozarēm un darba ņēmējiem no oglēm atkarīgos reģionos. Citi izaicinājumi ir saistīti ar metāna emisiju samazināšanu no ogļraktuvēm saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1787 ([3]) īstenošanu.

(8) Paredzams, ka no 2027. gada augusta likvidējamajai EOTK nebūs ne pasīvu, ne debitoru parādu, tādējādi ļaujot pabeigt tās likvidāciju.

(9) Ņemot vērā to, ka likvidējamajai EOTK nav pasīvu, ir iespējams pārdot daļu no aktīviem, lai finansētu pētniecības projektus ogļrūpniecības un tēraudrūpniecības nozarē.

(10) Ņemot vērā kopējās finanšu izmaiņas un politikas apsvērumus, pētniecības programmas apjoms būtu jānosaka tā, lai nodrošinātu, ka aktīvus var izmantot un pareizi īstenot saskaņā ar protokola mērķiem un atbilstīgi pareizas finanšu pārvaldības principiem. Pētniecības programmas apjoma kritiskā masa nevar tikt nodrošināta, tikai izmantojot ieņēmumus vai ierobežotu atlikušo aktīvu daļu. Pētniecības programmai nepieciešamajām summām būs jāizmanto visi aktīvi. Tāpēc vajadzētu būt iespējai izmantot atlikušos aktīvus, lai ārpus Savienības pētniecības pamatprogrammas sniegtu jēgpilnu atbalstu lietderīgiem kopdarbīgiem pētniecības projektiem, kuriem ir kritiskā masa, lai radītu Savienības pievienoto vērtību ogļrūpniecības un tēraudrūpniecības nozarē.

(11) Komisija savā 2025. gada 26. februāra paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Tīras rūpniecības kurss – kopīgs konkurētspējas un dekarbonizācijas ceļvedis" un Eiropas Tēraudrūpniecības un metālrūpniecības rīcības plānā atbalstīja ekonomisko pamatojumu lielām investīcijām Savienībā turpmākajos gados, tostarp tēraudrūpniecībā. Pamatojoties uz minēto politisko stimulu, *RFCS* būtu jāveicina ātra pārkārtošanās uz tīrākām tehnoloģijām, finansējot daļu no vajadzīgajiem pētniecības centieniem, tostarp sagatavošanas pētniecību lielām investīcijām un papildu pētniecību, kas atbalsta liela mēroga investīciju izvēršanu.

(12) Paredzams, ka ar uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kuriem no 2027. līdz 2033. gadam katru gadu ir paredzēti līdz 120 miljoni EUR un uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus 2034. gadā – summa, kas līdzvērtīga pieejamajiem atlikušajiem nepiešķirtajiem aktīviem, tiks piesaistītas privātās investīcijas ar mērķi uzlabot konkurētspēju un paātrināt ogļrūpniecības un tēraudrūpniecības nozares dekarbonizāciju un pāreju uz zaļu rūpniecību. Lai varētu izsludināt šādus uzaicinājumus un piešķirt jēgpilnu atbalstu līdz 2034. gada beigām, būtu jānosaka atbilstīgi ikgadēji piešķīrumi.

(13) Lai piešķirtu visus neto ieņēmumus no ieguldījumiem un atvieglotu piešķīruma palielinājumu 2027. gadam no 111 miljoniem EUR līdz 120 miljoniem EUR, ir lietderīgi saīsināt tā piešķiršanas laikposmu, no 2026. līdz 2033. gada piešķīrumu n+1 gadā sedzot no aktīvu slēgtajām bilancēm n gadā, vienlaikus saglabājot ikgadējos piešķīrumus, kas jau noteikti ar Lēmumu 2003/76/EK.

(14) Pašreizējo budžeta piešķīrumu sadalījumu starp pētniecību ogļrūpniecības un tēraudrūpniecības jomā, kas ir attiecīgi 27,2 % un 72,8 %, atbalsta abas nozares, un tas joprojām ir atbilstošs, ņemot vērā šo nozaru attiecīgās vajadzības un līdzekļu apguves spējas.

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1787 (2024. gada 13. jūnijs) par metāna emisiju samazināšanu enerģētikas sektorā un ar ko groza Regulu (ES) 2019/942 (OV L, 2024/1787, 15.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj).

(15) Lai varētu pielāgoties iespējamām pētniecības finansējuma vajadzībām ogļrūpniecības un tēraudrūpniecības nozarē gadījumā, kad otrā nozarē ir nepietiekama apguve, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt tiesību aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu, kas nepieciešamas, lai grozītu šo lēmumu nolūkā mainīt finansējuma procentuālo daļu, kas 2034. gadā piešķirta ar ogļrūpniecību saistītai pētniecībai un ar tēraudrūpniecību saistītai pētniecībai, lai vajadzības gadījumā varētu pilnībā izmantot aktīvus. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ([4]). Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlamentam un Padomei visi dokumenti būtu jāsaņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem vajadzētu būt sistemātiskai piekļuvei Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

(16) Tāpēc Lēmums 2003/76/EK būtu jāatceļ. Tomēr līdz EOTK likvidācijas pabeigšanai ir lietderīgi turpināt piemērot minētā lēmuma 1. pantu, līdz likvidējamās EOTK finanšu operācijas tiek pabeigtas,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Komisija ir atbildīga par to pasākumu noteikšanu, kas nepieciešami, lai īstenotu Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību pievienoto Protokolu Nr. 37 par EOTK līguma izbeigšanās finansiālajām sekām un par Eiropas Ogļu un tērauda pētniecības fondu.

2. Komisija ir atbildīga par "likvidējamās EOTK" un, kad EOTK likvidācija pabeigta, – "Ogļu un tērauda pētniecības fonda aktīvu" (kopā "aktīvi") finanšu operāciju pārvaldību.

2. pants

1. Komisija pārvalda aktīvus tā, lai no 2027. līdz 2033. gadam ieskaitot nodrošinātu ikgadēju piešķīrumu Ogļu un tērauda pētniecības fondam (*RFCS*) līdz 120 miljonu EUR apmērā pētniecības finansēšanai ar ogļrūpniecību un tēraudrūpniecību saistītās nozarēs. Jebkuri atlikušie nepiešķirtie aktīvi ir daļa no 2034. gadam paredzētā piešķīruma, kas ir vienāds ar minēto aktīvu tirgus vērtību nodošanas *RFCS* brīdī, ņemot vērā tirgus apstākļus. Minēto piešķīrumu izmanto, lai finansētu pētniecību ar ogļrūpniecību un tērauda rūpniecību saistītās nozarēs 2034. gadā un turpmākajos gados.

2. Ar tēraudrūpniecību saistīti pētniecības pasākumi ir vērsti uz ilgtspējīgiem un mazoglekļa tērauda ražošanas un pēcapstrādes procesiem, progresīvu tērauda izstrādājumu radīšanu, pirmtirgu izveidošanu, resursu saglabāšanu, aprites ekonomiku, prasmju attīstīšanu, darba apstākļu uzlabošanu un digitālo tehnoloģiju izmantošanu. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulām (ES) 2021/523 ([5]), (ES) 2021/1056 ([6]) un (ES) 2021/1229 ([7]) un atbilstīgi šā lēmuma 4. panta 2. punktam ar ogļrūpniecības projektiem saistīti pētniecības pasākumi ir vērsti uz agrāk aktīvu ogļraktuvju vai slēgšanas procesā esošu ogļraktuvju un ar tām saistītās infrastruktūras, ietverot reģionus, kuros tās atrodas, taisnīgu pārkārtošanos, tostarp pārprofilēšanu.

3. Šā panta 1. punktā minētās summas ikgadējo piešķīrumu veido neto ieņēmumi no ieguldījumiem un naudas summa, kas tiek gūta, pārdodot aktīvu daļu.

([4]) OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.
([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/523 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 (OV L 107, 26.3.2021., 30. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).
([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1056 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu (OV L 231, 30.6.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).
([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1229 (2021. gada 14. jūlijs) par publiskā sektora aizdevumu mehānismu Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma ietvaros (OV L 274, 30.7.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1229/oj).

3. pants

1. Katru gadu sagatavo peļņas un zaudējumu aprēķinu, bilanci un finanšu pārskatu, lai atsevišķi no citām Savienības finanšu operācijām parādītu ieguldījumu darījumus un aktīvu pārvaldības operācijas, ko veic saskaņā ar 2. pantu.

Šā punkta pirmajā daļā minētos finanšu pārskatus pievieno finanšu pārskatiem, ko Komisija katru gadu sagatavo saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 318. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 ([8]) 247. pantu.

2. Šā panta 1. punktā minētajiem darījumiem un operācijām piemēro LESD un Regulā (ES, Euratom) 2024/2509 noteiktās Eiropas Parlamenta, Padomes un Revīzijas palātas kontroles un budžeta izpildes apstiprināšanas pilnvaras.

4. pants

1. Neto ieņēmumi no ieguldījumiem, kas paredzēti 2. pantā, un naudas summas, kuras gūtas no aktīvu daļas pārdošanas, veido ieņēmumus Savienības vispārējā budžetā. Minētos ieņēmumus un naudas summas novirza konkrētam mērķim, proti, pētniecības projektu finansēšanai nozarēs, kuras saistītas ar ogļrūpniecību un tēraudrūpniecību un kuras nefinansē no pētniecības pamatprogrammas. Tie veido *RFCS* un tos pārvalda Komisija.

2. Šā panta 1. punktā minētos neto ieņēmumus un naudas summas sadala darba programmās, 27,2 % piešķirot ar ogļrūpniecību saistītai izpētei un 72,8 % ar tēraudrūpniecību saistītai izpētei.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 7. pantu, lai mainītu šā punkta pirmajā daļā minēto finansējuma procentuālo daļu, kas piešķirta ar ogļrūpniecību saistītai pētniecībai un ar tēraudrūpniecību saistītai pētniecībai, ja tas nepieciešams, lai nodrošinātu aktīvu pilnīgu izmantošanu 2034. gadā.

3. Neto ieņēmumus un naudas summas, kas novirzītas saskaņā ar 1. punktu un joprojām ir pieejamas katra konkrētā gada 31. decembrī, kā arī atgūtās summas automātiski pārnes uz nākamo gadu.

4. Budžeta apropriācijas, kas atbilst atsauktajām saistībām, automātiski zaudē spēku katra finanšu gada beigās. Tos uzkrājumus, kas izveidojušies no saistībām, kuras izbeigtas pēc atsaukumiem, dara pieejamus *RFCS*.

5. pants

Neto ieņēmumus un naudas summas, kas pieejamas, lai finansētu n+1 gada pētniecības projektus, iegrāmato likvidējamās EOTK n gada bilancē un, kad likvidācija pabeigta, *RFCS* n gada aktīvu bilancē, līdz 2033. gadā tiek sadalīti atlikušie aktīvi 2034. gadam.

6. pants

Administratīvos izdevumus, kas rodas no šajā lēmumā minētajām likvidācijas, ieguldījumu un pārvaldības darbībām, sedz Komisija no Savienības vispārējā budžeta.

7. pants

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 4. panta 2. punkta otrajā daļā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz astoņu gadu laikposmu no 2026. gada 6. augusta.

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 4. panta 2. punkta otrajā daļā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 4. panta 2. punkta otro daļu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas minēto laikposmu pagarina par vienu mēnesi.

8. pants

Lēmumu 2003/76/EK atceļ.

Tomēr Lēmuma 2003/76/EK 1. pantu turpina piemērot likvidējamās EOTK finanšu operācijām līdz likvidācijas pabeigšanai.

9. pants

Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Luksemburgā, 2026. gada 29. jūnijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

M. MOUSHOUTTAS